

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **J. P. G.**, zast. Mgr. Pavolem Kehlem, advokátem se sídlem Panská 895/6, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 13. 4. 2021, č. j. 57 A 1/2021 - 27,

t a k t o :

Věc se postupuje rozšířenému senátu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 18. 10. 2017 zahájil žalovaný řízení o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty dle § 44a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Žalovaný usnesením ze dne 17. 4. 2019, č. j. OAM -27562-30/ZM-2017, toto správní řízení přerušil z důvodu probíhajícího řízení o předběžné otázce dle § 64 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v rozhodném znění (dále jen „správní řád“), a to až do doby pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu veřejné moci ve věci zahájeného trestního stíhání dle § 160 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, směřujícího k prošetření skutečnosti nasvědčující tomu, že žalobce spáchal trestný čin.

[3] Návrhu žalobce ze dne 17. 9. 2020 na provedení opatření proti nečinnosti žalovaného nevyhověla Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „Komise“) usnesením ze dne 9. 10. 2020, č. j. MV-148651-3/SO-2020.

[4] Žalobce podal ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného. Namítal, že absentuje důvod pro přerušování řízení, neboť s ohledem na zásadu presumpce neviny se na něj hledí jako na nevinného až do doby rozhodnutí ve věci; k okamžiku podání žaloby byl osobou trestně bezúhonnou, a tedy splňoval předpoklady pro udělení požadovaného pobytového oprávnění. Žalovaný překračuje své pravomoci, když o jeho žádosti odmítá rozhodnout toliko z důvodu probíhajícího trestního stíhání; nejedná se totiž o předběžnou otázku, na jejímž zodpovězení by byl správní orgán závislý. Žalobce upozornil, že pokud je držitel zaměstnanecké karty uložen trest v rámci trestního řízení,

tato skutečnost automaticky zakládá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti pobytového oprávnění; veřejný zájem by tedy nebyl nikterak ohrožen.

[5] Krajský soud výrokem I. rozsudku ze dne 13. 4. 2021, č. j. 57 A 1/2021 – 27 (dále jen „napadený rozsudek“), uložil žalovanému vydat v řízení o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty rozhodnutí, a to ve lhůtě 60 dnů od jeho právní moci. Konstatoval, že zásada presumpce nevinny je zakotvena v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 6 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Poukázal na to, že z právně-teoretického hlediska se jedná o vyvratitelnou domněnku nevinny jedince, kterou lze vyvrátit jedině odsuzujícím pravomocným rozsudkem, jehož prokazatelnému závěru o vině presumovaná právní skutečnost (nevinna) ustupuje; citoval z komentářové literatury: Husseini, F., Bartoň, M., Kokeš, M., Kopa, M. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, str. 1244 - 1246. Orgány veřejné moci jsou povinny presumovat nevinu žalobce až do okamžiku pravomocného rozsudku trestního soudu. Krajský soud proto neshledal důvod pro přerušování řízení v době, kdy nebylo o vině žalobce doposud rozhodnuto, neboť na něj bylo nutné hledět jako na nevinného. Na tomto závěru ničeho nemění ani díkce § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu; skutečnost, že si správní orgán nemůže sám učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, nikterak neprolamuje zásadu presumpce nevinny. Žalovanému tedy dle krajského soudu nic nebránilo ve vydání rozhodnutí ve věci samé. Doplnil, že pokud by došlo k pravomocnému odsouzení žalobce, byla by tato skutečnost důvodem pro zrušení platnosti zaměstnanecké karty postupem dle § 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Správní orgány mají v takovém případě zákonnou možnost (a zároveň povinnost) zahájit řízení o zrušení jeho zaměstnanecké karty; zákonodárce přitom striktně trval na požadavku pravomocného odsouzení, pouhé (byť důvodné) podezření nepostačuje. Zároveň nemůže dojít k újmě třetích osob; převažujícím veřejným zájmem přitom je zachování presumpce nevinny. Krajský soud nepřisvědčil ani argumentaci Komise *závěrem poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu č. 137 ze zasedání dne 30. 5. 2014*, dle něž je probíhající trestní řízení důvodem pro přerušování řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, neboť ohledně splnění podmínky trestní zachovalosti nelze zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Případné odsouzení za trestný čin je dle soudu otázkou právní, nikoli skutkovou; z pohledu správního orgánu se tedy nejedná o zjišťování skutkového stavu ve smyslu § 3 správního řádu.

II. Kasační stížnost žalovaného a vyjádření žalobce

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které jej navrhl zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Má za to, že řízení o žádosti žalobce přerušil důvodně, neboť jeho probíhající trestní stíhání pro spáchání pokračujícího zvláště závažného zločinu je předběžnou otázkou, na jejímž řešení závisí rozhodnutí o žádosti o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty. Stěžovatel argumentuje, že si nemůže s ohledem na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu sám učinit úsudek, zda se žalobce dopustil trestného činu, pro nějž je stíhán. Pokud by princip presumpce nevinny měl mít dopady popsané v odůvodnění napadeného rozsudku, lze pochybovat o smyslu daného ustanovení, a to minimálně v řízeních vedených podle zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel je naopak přesvědčen, že právě § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu je projevem zásady presumpce nevinny; není s ní přitom v rozporu, pokud správní orgán probíhající trestní stíhání cizince pokládá za předběžnou otázku. Poukazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále též “NSS“) ze dne 26. 9. 2012, č. j. 8 Ans 8/2012 – 50, a Městského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2016, č. j. 10 A 55/2015 – 34, dle nichž probíhající trestní stíhání žadatele o vydání (či prodloužení) doby platnosti pobytového oprávnění je předběžnou otázkou, na níž závisí rozhodnutí o této žádosti. V případě, že by byl žalobce shledán vinným trestným činem, mohl by mu (jakožto cizinci) být uložen trest vyhoštění;

pokračování

právní mocí takového rozsudku zaměstnanecká karta zaniká a příslušné řízení je zastaveno. Stěžovatel považuje za nevhodné a neefektivní, aby zkoumal naplnění podmínek pro prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty žalobce, když probíhá řízení, jehož následkem mu může být pobyt buď přímo ukončen a řízení ze zákona zastaveno, nebo jeho výsledek může být důvodem pro nevyhovění předmětné žádosti. Poukazuje na rozsudek NSS ze dne 3. 8. 2012, č. j. 6 Ans 7/2012 - 35, v němž předběžnou otázkou sice bylo probíhající řízení o správním vyhoštění, nicméně v jeho odůvodnění je výstižně popsána nesmyslnost posuzování podmínek pro prodloužení doby platnosti povolení. Stejně tak neefektivní je dle stěžovatele i postup předestřený krajským soudem v napadeném rozsudku, tedy že by žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty mohlo být vyhověno a až v případě jeho odsouzení by bylo zahájeno řízení o zrušení její platnosti.

[7] Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti připustil, že je proti němu vedeno trestní stíhání a že rozhodnutí o tom, zda se dopustil trestného činu, bude záviset na rozsudku trestního soudu. Vedení trestního stíhání však dle něj nemůže představovat důvod pro přerušování správního řízení o jeho žádosti. Pokud by byl odsouzen pro trestný čin, byl by tím naplněn § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců a zaměstnanecká karta by mu byla zrušena (v takovém případě není nutné zkoumat dopady do rodinného a soukromého života, ke zrušení zaměstnanecké karty dochází bez dalšího); zákonodárce tedy s takovou situací počítal a vyřešil ji. Rozsudek NSS sp. zn. 8 Ans 8/2012 byl dle žalobce vydán za předchozí právní úpravy; navíc se jedná o ojedinělý a nikoliv konstantní právní názor.

III. Důvody předložení věci rozšířenému senátu

[8] Soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, za stěžovatele v řízení jedná osoba splňující požadavky § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

III.A Relevantní právní úprava a prejudikatura

[9] Dle § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu platí, že *jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán si o ní může učinit úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přešůpek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu.*

[10] Dle § 57 odst. 2 věta první téhož zákona, *probíhá-li před příslušným správním orgánem nebo před jiným příslušným orgánem veřejné moci řízení o předběžné otázce, nebo jestliže dal správní orgán k takovému řízení podnět podle odstavce 1 písm. a) či učinil výzvu podle odstavce 1 písm. b), postupuje správní orgán podle § 64.*

[11] Dle § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu, *správní orgán může řízení usnesením přerušit, probíhá-li řízení o předběžné otázce nebo správní orgán dal k takovému řízení podnět podle § 57 odst. 1 písm. a), učinil výzvu podle § 57 odst. 1 písm. b), anebo učinil úkon podle § 57 odst. 4.*

[12] Problematikou, zda soud v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu může přezkoumávat důvodnost přerušování správního řízení, se rozšířený senát již zabýval v usnesení ze dne 14. 1. 2014, č. j. 7 Ans 10/2012 – 46. Vyslovil závěr, že vyloučení rozhodnutí správního orgánu o přerušování řízení z přezkoumání soudem v řízení o žalobách proti rozhodnutím nikterak nesouvisí s povinností soudu zabývat se v řízení na ochranu proti nečinnosti k žalobní námitce otázkou, zda je řízení přerušeno důvodně. NSS dále setrvale zastává

názor, že žaloba na ochranu proti nečinnosti podle § 79 a násl. s. ř. s. není důvodná, pokud žalovaný správní orgán důvodně přerušil správní řízení na základě předběžné otázky, o níž si sám nemůže učinit úsudek (srov. např. rozsudky ze dne 20. 4. 2006, č. j. 6 Ans 2/2005 - 68, či ze dne 3. 8. 2012, č. j. 6 Ans 7/2012 - 35).

[13] Dle § 44a odst. 11 věta první zákona o pobytu cizinců, v rozhodném znění, platilo, že *ministerstvo platnost zaměstnanecké karty neprodlouží, nespĺňuje-li cizinec podmínky uvedené v § 42g odst. 2 písm. a), b) a c), § 42g odst. 3 větě první nebo v § 42g odst. 4 anebo je-li důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti zaměstnanecké karty (§ 46e), a dále, jestliže Úřad práce České republiky - krajská pobočka nebo pobočka pro hlavní město Prahu vydal závazné stanovisko, že další zaměstnávání cizince nelze vzhledem k situaci na trhu práce povolit.*

[14] Dle § 46e odst. 1 zákona o pobytu cizinců, *ministerstvo zruší platnost zaměstnanecké karty z důvodů uvedených v § 37, z důvodu uvedeného v § 46 odst. 6 písm. b), d) nebo e) a dále, jestliže cizinci nebyla uznána odborná kvalifikace příslušným uznávacím orgánem.*

[15] Dle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, *ministerstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů, jestliže cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.*

[16] NSS v rozsudku ze dne 3. 8. 2012, č. j. 6 Ans 7/2012 - 35, dospěl k závěru, že řízení o správním vyhoštění představuje ve vztahu k řízení o žádosti cizince o získání povolení k dlouhodobému pobytu řízení o předběžné otázce ve smyslu § 57 správního řádu. Na to navázal v rozsudku ze dne 10. 9. 2013, č. j. 9 Ans 2/2013 - 36, když uvedl, že *„je ne hospodárné a neefektivní, aby žalovaný ve správním řízení o povolení k dlouhodobému pobytu zkoumal splnění podmínek vyjadřující vůli státu k umožnění pobytu cizince na jeho území, když v tutéž dobu probíhá řízení o tom, zda nejsou splněny podmínky pro vynutitelné ukončení pobytu cizince na území České republiky.“* Obdobně ve vztahu k žádosti o získání povolení k přechodnému pobytu srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2016, č. j. 10 A 55/2015 - 34.

[17] V rozsudku ze dne 26. 9. 2012, č. j. 8 Ans 8/2012 - 50, přezkoumával Nejvyšší správní soud rozhodnutí o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, jež byla spatřována v tom, že žalovaný přerušil řízení o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu tehdejšího žalobce, a to až do vyřešení předběžné otázky podle § 64 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 57 odst. 2 správního řádu, jíž bylo probíhající trestní řízení proti žalobci pro přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Žalovaný (a následně též soud) v dané věci argumentoval tím, že trestní řízení má význam pro řízení o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu žalobce, protože řeší otázku jeho trestní zachovalosti, která je jednou ze zákonných podmínek pro vyhovění jím podané žádosti. Relevantní právní úpravou v dané věci byl § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném k 27. 4. 2012), podle nějž se na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu obdobně vztahovala vybraná ustanovení tohoto zákona týkající se víza k pobytu nad 90 dnů. Dobu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů nebylo podle § 35 odst. 3 zákona o pobytu cizinců možné prodloužit, pokud byl shledán důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto víza podle § 37 téhož zákona. Jedním z důvodů pro zrušení platnosti víza nad 90 dnů byla skutečnost, že cizinec přestal splňovat některou z podmínek pro udělení víza [§ 37 odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců]. Zároveň podle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců platilo, že žalovaný cizinci neudělil dlouhodobé vízum (s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpení pobytu), jestliže cizinec nespĺňuje podmínku trestní zachovalosti ve smyslu § 174 zákona o pobytu cizinců. Za trestně zachovalého se podle zmiňovaného ustanovení považoval cizinec, který neměl a) ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu, b) v dokladu cizího státu obdobném výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl odsouzen za jednání, které napĺňuje znaky trestného

pokračování

činu. Osmý senát NSS v dané věci předně konstatoval, že platnost povolení k dlouhodobému pobytu nebylo možné prodloužit, pokud cizinec nesplňoval podmínku trestní zachovalosti ve smyslu § 174 zákona o pobytu cizinců. V odst. [26] odkazovaného rozsudku pak vyslovil: „*Otázka, zda byl spáchán trestný čin a kdo za něj odpovídá, je přitom předběžnou otázkou, o které si správní orgán nemůže učinit úsudek sám [§ 57 odst. 1 písm. c) správního řádu]. Žalovaný proto nepochybil, přerušil-li řízení o žádosti stěžovatele o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu probíhajícího trestního řízení.*“ (pozn.: zvýraznění doplněno druhým senátem). Na tento závěr v nedávné době odkázal Městský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 27. 10. 2021, č. j. 17 A 7/2019 - 43, v odst. [20] – [21] (pozn.: kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebyla podána).

[18] Poradní sbor ministra vnitra ke správnímu řádu na svém zasedání dne 30. 5. 2014 dospěl mimo jiné právě na základě rozsudku NSS sp. zn. 8 Ans 8/2012 k závěru č. 137 týkajícímu se přerušení řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 57 odst. 2 a § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu z důvodu aktuálně vedeného trestního řízení proti žadateli. Konstatoval: „*Probíhající trestní řízení proti žadateli, který žádá o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky, je důvodem pro přerušení řízení podle § 57 odst. 2 a § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu, neboť správní orgán si sám nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin (§ 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, věta za středníkem). V daném případě totiž existuje důvodná pochybnost o tom, zda bude po pravomocném rozsudku soudu o spáchání trestného činu splněna zákonná podmínka pro vydání povolení k trvalému pobytu, a nelze tudíž zjistit takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (k tomu srov. § 3 správního řádu). Při rozhodování o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu musí správní orgán nejprve posoudit, zda žadatel nepředstavuje riziko pro veřejný pořádek nebo bezpečnost daného státu, na jehož území se o trvalý pobyt uchází. Podkladem pro posouzení této otázky je pravomocný rozsudek soudu o spáchání trestného činu, na jehož základě správní orgán zjistí, zda je splněna zákonná podmínka pro vydání povolení k trvalému pobytu.*“

[19] Naopak Krajský soud v Českých Budějovicích již v rozsudku ze dne 8. 4. 2021, č. j. 61 A 1/2021 - 28, jenž se týkal stejného žalobce jako v nyní projednávané věci (pozn.: kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebyla podána), dospěl k závěru, že s ohledem na zásadu presumpce nevinou obsaženou v čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 2 Úmluvy není samotné zahájení trestního stíhání žadatele o souhlas se změnou zaměstnavatele držitele zaměstnanecké karty dostatečným důvodem k přerušení tohoto řízení. Nenastane-li jiná skutečnost, pro kterou by bylo nutno řízení přerušit, je správní orgán povinen v řízení řádně pokračovat a vydat meritorní rozhodnutí.

[20] Zmínit lze i rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2021, č. j. 8 Ads 225/2020 – 32, v němž se zdejší soud zabýval důvodností přerušení řízení o žádosti o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce podle § 78a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, a to z důvodu potřeby vyčkat výsledku trestního řízení. V dané věci soud shledal, že z relevantní právní úpravy neplyne skutečnost, že by odsouzením účastníka řízení zanikl jeho nárok na vyplacení příslušného příspěvku; otázka jeho případného odsouzení tudíž byla bez významu a nepředstavovala předběžnou otázku. Správní orgán proto neměl příslušné řízení z důvodu probíhajícího trestního řízení přerušovat.

III.B Právní názor předkládajícího senátu

[21] Druhý senát se v projednávané věci ztotožňuje se závěry vyslovenými krajským soudem v napadeném rozsudku, resp. v rozsudku téhož krajského soudu sp. zn. 61 A 1/2021. Samotné zahájení (příp. souběžné konání) trestního řízení proti žadateli o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty dle § 44a zákona o pobytu cizinců není důvodem pro přerušení daného řízení, neboť posouzení viny žadatele není v takovém případě předběžnou otázkou podle § 64

odst. 1 písm. c) ve spojení s § 57 odst. 2 správního řádu.

[22] Předběžnou otázkou dle § 57 odst. 1 správního řádu je pouze taková otázka, na jejímž vyřešení závisí možnost vydání meritorního rozhodnutí a o níž správnímu orgánu nepřísluší rozhodnout. Jedná se tedy o otázku, jejíž znalost je *conditio sine qua non* pro rozhodnutí správního orgánu, jež má být vydáno; staví najisto práva a povinnosti osob či jiné skutečnosti, na posouzení jejichž právního statusu rozhodnutí správního orgánu závisí (srov. HRABÁK, J. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 5., aktualiz. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018). V nyní řešené věci nebyl dle druhého senátu výsledek trestního řízení proti žalobci předběžnou otázkou pro vydání rozhodnutí o prodloužení doby platnosti jeho zaměstnanecké karty, neboť toto řízení na budoucím výroku o vině či nevině žalobce, příp. jiném způsobu skončení trestního řízení vůbec nezáviselo. Rozhodující toliko je, že žalobce v době přerušení řízení stěžovatelem, stejně jako v okamžiku rozhodování krajského soudu o nečinnostní žalobě (srov. § 81 odst. 1 s. ř. s.), nebyl odsouzen, natož pravomocně, za spáchání úmyslného trestného činu. Byť sice byl toho času trestně stíhán, v souladu se zásadou presumpce neviny (srov. čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 2 Úmluvy) měl stěžovatel povinnost presumovat jeho nevinu, a tedy k němu přistupovat jako k osobě trestně zachovalé ve smyslu § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

[23] Jestliže tedy měl stěžovatel bez dalšího považovat žalobce za nevinného (splňujícího podmínku trestní zachovalosti) a výsledek probíhajícího trestního řízení proti němu proto nebyl předběžnou otázkou v řízení o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty, správnímu orgánu dle druhého senátu nic nebránilo ve vydání rozhodnutí ve věci samé; neměl tedy postupovat dle § 64 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 57 odst. 2 věta první správního řádu a řízení až do skončení trestní věci přerušit. Platilo-li, že stěžovatel neprodlouží platnost zaměstnanecké karty cizince mimo jiné tehdy, pokud tento byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu [srov. § 44a odst. 11 věta první ve spojení s § 46e odst. 1 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců], pak *a contrario*, nebyl-li žalobce za spáchání úmyslného trestného činu (doposud) pravomocně odsouzen (a tedy se na něj hledí jako na nevinného), bylo možné, samozřejmě za splnění ostatních zákonných podmínek, jeho žádosti vyhovět. Vyčkávání s vydáním rozhodnutí (v důsledku přerušení daného řízení) nelze ospravedlnit žádnými ze stěžovatelem předestřených argumentů. Je bezpochyby pravdou, že správní orgán si nemůže sám učinit úsudek, zda se žalobce dopustil trestného činu; tato argumentace je však irelevantní za situace, kdy jej měl (nehledě na jeho trestní stíhání) považovat za nevinného. Stěžovateli je sice třeba přisvědčit, že meritorní rozhodování o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti jeho zaměstnanecké karty v situaci, kdy probíhá trestní řízení, jehož následkem může být žalobci pobyt přímo ukončen (vyhoštěním) nebo jehož výsledek může být důvodem nevyhovění žádosti, se může jevit jako nevhodné či neefektivní. Dle druhého senátu však pragmatický přístup správního orgánu k vedení řízení (způsobem minimalizujícím náklady a učiněné úkony) nemůže být akceptovatelným důvodem pro popření aplikace ústavně garantované zásady presumpce neviny; tu je, jako jednu ze stěžejních hodnot klasického západního liberálního systému základních práv, vždy třeba důsledně promítat kamkoli, kde to má právní význam. Vydáním rozhodnutí v předmětném řízení navíc nemůže dojít k újmě žádných třetích osob; ve veřejném zájmu by přitom mělo být spíše respektování zásady presumpce neviny, než efektivnost a hospodárnost správního řízení. Navíc, pokud by došlo k pravomocnému odsouzení žalobce, byla by tato skutečnost důvodem pro zrušení platnosti jeho zaměstnanecké karty postupem dle § 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Správní orgán dle názoru druhého senátu nemůže odmítat rozhodnout (jsou-li pro to splněny podmínky) jenom proto, že v budoucnu hrozí možnost, že takové rozhodnutí bude muset, z důvodu odpadnutí podmínek pro jeho vydání, změnit nebo zrušit.

pokračování

[24] Osmý senát však již v rozsudku ze dne 26. 9. 2012, č. j. 8 Ans 8/2012 - 50 (srov. jeho shrnutí v odst. [17] tohoto rozhodnutí), ve skutkově a právně obdobné věci konstatoval, byť lakonicky bez jakéhokoli podrobnějšího zdůvodnění, že otázka, zda byl spáchán trestný čin, je předběžnou otázkou, o které si správní orgán v řízení o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nemůže sám učinit úsudek, protože správní orgán nepochybil, pokud z důvodu probíhajícího trestního stíhání žadatele řízení přerušil. Tento závěr je podle druhého senátu, s ohledem na konstrukci vztahu požadovaného prodloužení platnosti povolení pobytového titulu a podmínky trestní zachovalosti pro jeho udělení, *mutatis mutandis* aplikovatelný i v projednávané věci (tj. v případě řízení o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty).

[25] Druhému senátu, který při posuzování projednávané věci dospěl ke shora prezentovanému právnímu názoru, jenž je zjevně odlišný od názoru již vyjádřeného v jiném rozhodnutí zdejšího soudu, tedy nezbylo než věc postoupit k rozhodnutí rozšířenému senátu.

IV. Závěr

[26] Druhý senát postupuje věc dle § 17 odst. 1 s. ř. s. rozšířenému senátu s otázkou, zda probíhající trestní řízení proti žadateli o prodloužení doby platnosti zaměstnanecké karty (pobytového titulu dle zákona o pobytu cizinců) je předběžnou otázkou, na jejímž vyřešení je správní orgán v tomto řízení závislý, či nikoliv?

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Rozšířený senát bude ve věci rozhodovat ve složení: JUDr. Josef Baxa, JUDr. Filip Dienstbier, JUDr. Zdeněk Kühn, JUDr. Petr Mikeš, JUDr. Barbara Pořízková, Mgr. Aleš Roztočil a JUDr. Karel Šimka. Účastníci mohou namítnout **podjatost** těchto soudců (§ 8 odst. 1 s. ř. s.) do jednoho týdne od doručení tohoto usnesení.

V téže lhůtě mohou účastníci a osoba zúčastněná na řízení rovněž podat svá **vyjádření** k právní otázce předkládané rozšířenému senátu.

V Brně dne 27. července 2022

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu